

**ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПОПІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА
ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2025-2027 РОКИ
З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПОПІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА
ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ**

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Замовник у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1272. Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 21.12.2022 № 265 затверджено Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. Відповідно до вказаного документу моніторинг проводиться з метою відстеження та аналізу динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до стратегічних, оперативних цілей та завдань, визначених у Стратегії та Плану заходів.

Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації документа державного планування буде здійснюватися структурним підрозділом Попівської сільської ради, яка визначатиме періодичність моніторингу, перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу буде здійснено низку заходів:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії та Плану заходів);
- порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії та Плану заходів).

Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньострокових (на три роки відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;
- виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оскільки Стратегія та План заходів є документом державного планування з обмеженим терміном дії, пропонується здійснювати моніторинг його виконання, обмежившись періодом року прийняття Стратегії та Плану заходів до кінця строку його дії (2027 рік). Водночас вплив на довкілля проектів та заходів місцевих програм розвитку, які увійшли до Плану заходів і скеровані на досягнення цілей Стратегії, і виконання яких передбачає

проведення СЕО відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

Орієнтований (невичерпний) перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, в розрізі компонентів довкілля наведено в таблиці 20¹.

Таблиця 1. Індикатори моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Попівської сільської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Попівської сільської територіальної громади до 2027 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення

Компоненти довкілля	Індикатори	Одиниця вимірювання	Періодичність контролю
Атмосферне повітря	- площа облаштованих для відпочинку та проведення дозвілля громадських просторів (парків, алей тощо);	га	2 рази на рік
	- кількість будівель комунальних закладів, в яких підвищено енергоефективність	одиниць	2 рази на рік
	- протяжність відремонтованих відповідно до технічних вимог комунальних доріг	км	2 рази на рік
	- протяжність велодоріжок на території громади	км	1 раз на рік
Водні ресурси	- обсяг скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти	тис. м ³	1 раз у квартал
	- площа очищених прибережних смуг річок та водойм	га	2 рази на рік
	- протяжність відремонтованої/ модернізованої мережі водовідведення	км	2 рази на рік
	- кількість абонентів мережі централізованого водопостачання	одиниць	2 рази на рік
	- кількість абонентів мережі водовідведення	одиниць	2 рази на рік
	- використання води у розрахунку на душу населення;	м ³ /рік на душу населення	1 раз на рік
	- площа встановлених прибережних захисних смуг водотоків та водойм з винесенням їх меж в натуру та ландшафтним благоустроєм	га	2 рази на рік
	- Результати оцінки якості води з децентралізованих джерел водопостачання (порівняння з нормативними значеннями)	одиниць	2 рази на рік
	- Рівень забруднення каналізаційних стічних вод (ефективність очистки на очисних спорудах)	одиниць	2 рази на рік
	- рівень задоволення мешканців місцевими водоймами	бали від 1 (мін.) до 5 (макс.)	2 рази на рік
Земельні ресурси	- площа лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг	га	2 рази на рік

¹ Через обмежене бюджетне фінансування Міндовкілля здійснює моніторинг показників біологічного різноманіття тільки за видами, які представляють промисловий інтерес (дерева, риба, дичина).
Підприємства Держкомлісгоспу проводять моніторинг лісової рослинності: оцінка біомаси, пошкодження її біотичними та абіотичними чинниками; мисливської фауни, біорізноманіття; радіологічні визначення.

Компоненти довкілля	Індикатори	Одиниця вимірювання	Періодичність контролю
	<ul style="list-style-type: none"> - площа лісів та лісистість території; - площа рекультивованих земель та земель, на яких проводяться заходи з консервації; - питома вага площи сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території громади - вміст органічного вуглецю (гумусу) у ґрунтах сільськогосподарських угідь, С-org; - частка площи деградованих земель у загальній території громади 	<p>Га/%</p> <p>га</p> <p>%</p> <p>%</p>	<p>2 рази на рік</p> <p>2 рази на рік</p> <p>1 раз на рік</p> <p>1 раз на рік</p> <p>2 рази на рік</p>
Території з природоохоронним статусом, об'єкти Смарагдової мережі	<ul style="list-style-type: none"> - кількість територій і об'єктів ПЗФ на території громади - площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду; - площа територій національної екологічної мережі; - площа відновлених земель та екосистем; 	<p>одиниць</p> <p>га</p> <p>га</p> <p>так/ні</p>	<p>2 рази на рік</p> <p>1 раз на рік</p> <p>1 раз на рік</p> <p>2 рази на рік</p>
Відновлювальні джерела енергії	Частка відновлювальних джерел у структурі споживання паливно-енергетичних ресурсів громади (відповідно звіту «Розвиток відновлюваних джерел енергії в Україні» (Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства в Україні) має складати 8%)	%	1 раз на рік
Рекреаційні зони та культурна спадщина	<ul style="list-style-type: none"> - рівень задоволеності мешканців громади та гостей впорядкованістю, чистотою рекреаційних зон; - кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутних дерев та сухостою, крокування та обрізки дерев; 	(бали від 1(мін) до 5 (макс));	2 рази на рік
Відходи	- кількість домогосподарств, що уклали договори про вивезення та відновлення ТПВ;	одиниць	1 раз у квартал
	- обсяг утворення ТПВ на одного мешканця в рік;	кг	1 раз на рік
	- відсоток мешканців громади, які компостують (а не спалюють) зелену масу;	%	2 рази на рік
	- відсоток ліквідованих стихійних сміттєзвалищ від загальної кількості таких сміттєзвалищ;	одиниць	1 раз у квартал
	- кількість встановлених контейнерів для сортування сміття;	одиниць	1 раз у квартал
Клімат	- середньорічна температура;	°С	1 раз на рік
	- річна кількість опадів;	мм	1 раз на рік
	- відносна вологість;	%	1 раз на рік
Здоров'я населення	- кількість населення громади;	осіб	2 рази на рік
	- кількість та структура захворюваності мешканців громади	Кількість випадків	1 раз на рік

Компоненти довкілля	Індикатори	Одниниця вимірювання	Періодичність контролю
Екологічне управління	- кількість оновленого/ придбаного обладнання для закладів охорони здоров'я у громаді;	одиниць	2 рази на рік
	- забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення);	лікарів	
	- захворюваність на окремі інфекційні хвороби;	осіб	
	- кількість ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД;	осіб	
	- захворюваність на злокісні новоутворення;	осіб	
	- захворюваність на активний туберкульоз;	осіб	
	- захворюваність на венеричні хвороби;	осіб	
	- кількість нещасних випадків пов'язаних з виробництвом;	одиниць	
	- природний приріст, скорочення населення;	осіб на 1000 наявного населення	
	- смертність дітей у віці до 1 року;	на 1000 живонароджених	
	- обсяг фінансування заходів з охорони навколошнього природного середовища в рік;	тис. грн	1 раз на рік
	- Кількість поданих проектів з метою залучення коштів обласного фонду охорони навколошнього природного середовища, регіональних програм охорони, збереження та оздоровлення природних екологічних систем та ін.	одиниць	2 рази на рік
	- чисельність дітей та молоді, долучених до освітніх заходів з підвищення еко-свідомості;	осіб	2 рази на рік
	- рівень екологічної культури мешканців громади;	бали від 1 (мін.) до 5 (макс.)	1 раз на рік
	- наявність комплексного плану просторового розвитку	Так/ні	1 раз на рік до появи

Загальне управління організацією робіт по виконанню природоохоронних заходів у відповідності до вимог законодавчих і нормативних документів покладається на замовника документа державного планування – Апарат Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області або уповноваженого ним посадової особи.

Повсякденний контроль за станом будівельного обладнання і технічних заходів по запобіганню забруднення навколошнього середовища здійснюється силами уповноважених Апаратом Попівської сільської ради осіб, що відповідальні за проектні заходи виконання яких може привести до забруднення навколошнього середовища. Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, ОМС вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобіганню

подібним негативним наслідкам у майбутньому.

У разі внесення суттєвих змін до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

За результатами щорічного моніторингу кількість індикаторів може бути розширено шляхом включення до моніторингу додаткових показників відповідно до умов реалізації Стратегії та Плану заходів.

Вплив реалізації Стратегії та Плану заходів на зміну клімату здійснюватиметься на підставі проведення аналізу індикаторів, використання яких дає змогу орієнтовно визначити очікувані наслідки від кліматичних змін, зокрема вразливості території до теплового навантаження та стихійних гідрометеорологічних явищ, та дозволять розробити заходи по адаптації до змін клімату в Стратегії розвитку Попівської СТГ в наступному плановому періоді.

Здійснення моніторингу впливів виконання документа державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявляти недоліки і порушення, що негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення, збереження об'єктів природно заповідного фонду, Смарагдової мережі, а також об'єктів культурної спадщини.